**Educația în spiritul valorilor naționale și
 universale din perspectiva dialogului
 pedagogic**

**Education in the spirit of national and
 universal values
 from the perspective of pedagogical
 dialog**

Nicolae Chicuș, doctor în istorie,
 profesor universitar,
 Catedra de Istorie și Geografie,
 Facultatea de Filologie și Istorie,
 UPS „Ion Creangă”, Chișinău

ORCID: 0000-0002-8407-815X

CZU: 37.0:[008+7.0]: 82-9

DOI: 10.46727/jshs.2021.v48.i2.p106-110

„Educația în spiritul valorilor
 naționale și universale din perspectiva
 dialogului pedagogic” –astfel se intitulează
 volumul ce cuprinde materialele
 Simpozionului științific internațional, Ediția
 a II-a, Chișinău, 27-28 martie 2020, care
 recent a văzut lumina tiparului. Lucrarea
 abordează o problemă deosebit de
 importantă și actuală din societate. Educația
 în spiritul valorilor aduce rezultate
 semnificative în formarea și consolidarea
 conștiinței istorice și naționale în
 conformitate cu adevărul istoric, valorile
 general-umane și naționale și poate contribui

la înlăturarea reminiscentelor care mai
 persistă în societățile postsovietice și
 postsocialiste. Coordonatorii culegerii sunt
 conf. univ. dr. Larisa Noroc și conf. univ. dr.
 Valentina Ursu.

Volumul include câteva
 compartimente:

- 1) *Valorile naționale și universale prin prisma științelor socioumane;*
- 2) *Arta tradițională în promovarea valorilor;*
- 3) *Postmodernismul și revalorificarea tradițiilor;*
- 4) *Rolul științelor naturii în educația valorilor;*
- 5) *Instrumente educaționale de promovare a valorilor;*

6) *Tendențe moderne de promovare a valorilor în procesul educațional;*

7) *Acțiuni de valorificare a patrimoniului cultural material și imaterial.*

Culegerea cuprinde articole științifice elaborate de autori din Republica Moldova, România, Ucraina și Rusia. Ea este alcătuită din cercetări științifice propuse de autori diverși după formare și experiență, fiind o contribuție atât a unor specialiști notorii în domeniul cercetării și educației, cât și a profesorilor practicieni, a doctoranzilor și masteranzilor. Astfel, culegerea prezintă lucrările unui forum științific prețios, care reflectă aspecte utile pentru societatea contemporană.

Bucură studiile din domeniul istoriei și filosofiei: Sursele juridice și religioase medievale ca instrumente de consolidare a stereotipurilor de gen (Silvia Chicu); Marea Unire – consecință benefică pentru mediul social-economic și cultural-educativ din cadrul Basarabiei (Vasile Maxim și Oleg Buga); Comisiunea Monumentelor Istorice și protejarea patrimoniului cultural în perioada interbelică, 1918-1940 (Eugenia Nastas); Contribuții la o cunoaștere a școlilor organizate de „Astra” pentru sătenii din Banat între 1937-1939 (Dragoș Lucian Curelea); Muzeul Memoriei Neamului – loc

de educație în spiritul valorilor naționale (Rodica Solovei); Politica lingvistică în RASSM (1924-1940): Tentative de instituționalizare a unei „limbi moldovenești” (Valentin Burlacu); Impactul campaniilor ideologice staliniste din Uniunea Sovietică (1946-1953) asupra Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (Ion Valer Xenofontov și Lidia Prisac); Unele particularități în evoluția valorilor politice, educaționale și juridice în Grecia antică și în perioada contemporană. Studiu comparatist în baza surselor filosofice și literare (Valentin Cușcă); Teoria valorilor în reflecțiile filosofice ale lui Tudor Vianu (Elena Buzinschi); Imagini feminine în cultură și presă. Studii comparate (Valentina Enachi).

În cadrul secțiunii II. *Arta tradițională în promovarea valorilor*, cercetători din Republica Moldova și Ucraina au analizat câteva aspecte: Învățăământul profesional pentru femei în Galiția la sf. sec. XIX – înc. sec. XX (Olena Kozakevici); Arhitectura orașului Chișinău (Alla Ceastina); pictura pe sticlă (Oxana Șpac), procesul de încondeiere (Oxana Veretko), unele tradiții ale poporului român (Valentin Arapu, Gabriel Arapu, Carolina Cotoman), piese vestimentare și accesorii (Liliana Condraticova, Tatiana Bujorean, Ana Ischimji).

Secțiunea *Postmodernismul și revalorificarea tradițiilor* inserează articole dedicate adaptării procesului educațional la contextul contemporan: familia și valorile familiei (Gabriella Topor), textul literar din perspectiva promovării valorilor (Liuba Cibotaru, Aurica Nicoară), posibilitățile și riscurile de utilizare a tehnologiilor digitale în procesul educației (Vardan Deriuga), implicarea studenților și încurajarea acestora pentru participarea în proiecte (Iaroslav Chiciuk), promovarea în rândurile studenților a culturii sănătății (Oxana Baštavenko), caritatea ca valoare universală (Olga Gaidai), importanța relațiilor polono-ucrainene (Olga Morozova) ș.a.

O serie de articole vizează *Rolul științelor naturii în educația valorilor*. Primele însemnări geografice autohtone și importanța geografică a operelor cronicarilor români constituie obiectul studiului semnat de Raluca Micu. Autorii Nadejda Gramatic, Antonina Chiciuk, Mehdi Brahmi au prezentat cercetări ce examinează procesul de pregătire a viitorilor profesori pentru activități ecologice, importanța creării unui spațiu educațional modern, necesitatea păstrării sănătății psihoemoționale a studenților etc.

Compartimentul *Instrumente educaționale de promovare a valorilor în*

procesul educațional cuprinde prezentarea experienței cadrelor didactice din mai multe instituții de învățământ în eficientizarea procesului de predare-învățare a istoriei, geografiei, literaturii, educației pentru societate, rolul activităților extrașcolare, promovarea patrimoniului cultural prin mijloace digitalizate, importanța muzeului local ca instrument extracurricular de promovare a istoriei, culturii și tradițiilor naționale etc.

Aspecte ce țin de conservarea, protejarea, restaurarea și valorificarea patrimoniului cultural, rolul tinerei generații în promovarea acestor valori au fost abordate în articolul *Instrumente educaționale pentru cunoașterea și promovarea patrimoniului cultural din România*, semnat de Elena Ardelean. Tema este continuată de Marina Miron și Viorel Miron, care analizează importanța muzeelor locale în păstrarea identității naționale. Cercetarea Nadejdei Kiciuk reprezintă o analiză teoretică și metodologică a conceptului de „etnografie regională educațională”. Promovarea valorilor culturale la disciplinele școlare este continuată de profesoara de istorie Galina Marcu și de profesoara de matematică Oana Enache, iar Angela Iașcov și Diana Tapuchevici prezintă experiența proprie în

organizarea activității extradidactice interdisciplinare „Baștina cu care mă mândresc”.

Formarea sentimentelor patriotice la studenți, promovarea valorilor naționale, europene și universale este subiectul articolului semnat de Sergiu Suvac. Studiile profesorilor Valentina Ursu și Viorel Bolduma sunt dedicate importanței disciplinei *Educație pentru societate*, care formează competențe deosebit de utile pentru încurajarea tinerilor să participe în viața societății.

Mass-media, metode de influență versus dreptul la informare și formarea gândirii critice este tema articolului semnat de Larisa Noroc și Alexandru Noroc, ce poate fi găsit în debutul secțiunii a VI-a a volumului. El este urmat de mai multe articole dedicate promovării valorilor în cadrul lecțiilor de istorie, limbă română, limbă ucraineană, activităților interdisciplinare, ce îi au ca autori pe Angela Lisnic, Natalia Vinițaia, Maia Dobzeu, Tatiana Țiganu, Alexandru Seu, Irina Dercaci. Rolul pedagogiei populare, a tradițiilor, toleranța ca valoare general-umană sunt analizate de către Galina Lesina, Tatiana Oleinicova, Jana Șincariova, iar Oxana Ianchina prezintă modalitățile de

sporire a motivației viitorilor pedagogi pentru programe educaționale.

Profesorii practicieni care au participat la elaborarea culegerii îi conferă volumului caracter integral, deoarece aduc exemple de valorificare a patrimoniului în procesul didactic. Este deosebit de important a implica cadrele didactice din învățământul preuniversitar în activitatea științifică și în evenimente științifice, deoarece, în felul acesta, cercetările din centrele universitare vor avea impact direct asupra societății.

În ultima secțiune a culegerii sunt inserate articolele elaborate de masteranzii din cadrul programului *Patrimoniu istoric și turism cultural* de la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău: Valeriu Chiper, Mihail Zeamă, Ion Pașcu și Alexei Zgherea. Aprecieri efortul întreprins de tinerii cercetători pentru punerea în valoare a obiceiurilor și tradițiilor populare românești din câteva zone etnografice ale Republicii Moldova: satele din Lunca Prutului de Jos, din raionul Cimișlia și din orașul Soroca, influența tradițiilor europene și americane asupra modului de desfășurare a sărbătorilor Dragobete, Mărțișor, Sfântul Andrei.

În concluzie, considerăm că volumul „Educația în spiritul valorilor naționale și universale din perspectiva dialogului

pedagogic”, materialele Simpozionului științific internațional, Ediția a II-a, Chișinău, 27-28 martie 2020”, coordonatori: conf. univ. dr. Larisa Noroc și conf. univ. dr. Valentina Ursu, abordează probleme actuale ale societății, oferă recomandări și sugestii în vederea soluționării acestora. El va avea un impact important asupra promovării patrimoniului cultural prin activități educaționale și va impulsiona schimbări calitative în domeniu.

Date bibliografice

NOROC, L., URSU, V. (ed.). Educația în spiritul valorilor naționale din perspectiva dialogul pedagogic. Materialele Simpozionului internațional, Ediția a II-a, Chișinău, 23-24 martie 2020. Chișinău: „Garomont Studio”, 2020, 530 p. ISBN 978-9975-3452-6-2.